

In-place BFS a DFS

V LINEÁRNÍM ČASE NA MODELU RAM

TOMÁŠ SLÁMA

7. 4. 2020

Úvod

- pracujeme s modelem RAM
  - paměť je pole slov velikosti w
  - operace se slovy (čtení, psaní, přístupy) jsou konstantní
  - vstup je na prvních $n \in \mathbb{N}$ slovech
  - velikost $w = \Omega(\log n)$
- **restore model:** vstup může být měněn v průběhu výpočtu, ale na jeho konci musí být v původním stavu
- graf je zadán v setříděném seznamu sousedů

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
A	5	7	9	12	14	17	12	2	5	1	3	4	2	4	2	3	5	1	4
	n	T					$2m$												

Obrázek: setříděná reprezentace

DFS

1. graf převedeme do speciální reprezentace
2. budeme v ní kódovat stav DFS (a trochu ji tím rozbijeme)
3. obnovíme původní stav
4. převedeme zpět do setříděné reprezentace

<i>operace</i>	<i>význam</i>	<i>podpora</i>
pre-process	po vstoupení do vrcholu	✓
pre-explore	po iteraci přes souseda	
post-process	po zpracování všech sousedů	✓
post-explore	po vrácení z vrcholu	

Tabulka: podporované funkce DFS

REPREZENTACE

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
A	5	7	9	12	14	17	12	2	5	1	3	4	2	4	2	3	5	1	4
	n	T					$2m$												

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
A	5	7	9	12	14	17	12	9	17	7	12	14	9	14	9	12	17	7	14
	n	T					$2m$												

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
A	5	9	7	9	9	7	12	1	17	2	12	14	3	14	4	12	17	5	14
	n	T					$2m$												

Obrázek: setříděná, pointerová a prohozená reprezentace

- pozor na stupně 0 (zachovávají si jména vrcholů)!

SETŘÍZENÁ $\rightarrow$ POINTEROVÁ

Lemma 1

Setříděná reprezentace jde do pointerové reprezentace převést in-place v čase $\mathcal{O}(n)$.

Důkaz

Nastavíme $A[i] = T[A[i]] \forall i \in \{n+2, \dots, n+m+2\}$
a $T[v] = v$ (pro vrcholy v stupně 0). □

Lemma 2

Pointerová jde do prohozené reprezentace (a zpět) převést in-place v čase $\mathcal{O}(n)$.

Důkaz

Převod $\rightarrow$:

$$T[i] = A[T[i]] \text{ a } A[T[i]] = i \quad \forall i \in \{1, \dots, n\}, i \neq T[i]$$

Převod $\leftarrow$:

$$T[A[i]] = i \text{ a } T[A[i]] = i \quad \forall i \in \{n+2, \dots, n+m+2\}, A[i] < n$$

PROHOZENÁ $\rightarrow$ SETŘÍZENÁ

Lemma 3

Prohozená jde do setříděné reprezentace převést in-place v čase $\mathcal{O}(n)$.

Důkaz

Nejprve nastavíme

$$A[i] = A[A[i]] \quad \forall i \in \{n+2, \dots, n+m+2\}, A[i] > n$$

a

$$T[i] = A[T[i]] \quad \forall i \in \{1, \dots, n\}$$

Pak postupně hledáme jména vrcholů v na pozicích p v každém poli sousednosti a nastavujeme:

$$A[p] = T[v] \text{ a } T[v] = p$$

Nakonec opravíme vrcholy stupně 0 procházením T a nastavením

$$T[i] = T[i-1] \quad \forall i \in \{1, \dots, n\}, T[i] = i$$

PROHOZENÁ → SETŘÍZENÁ

- důkaz z článku je problematický¹, jelikož nepoznáme, když procházíme nové pole sousednosti

9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	4	5	6	7	12	13	5	16

Obrázek: problematický případ

Důkaz (fix)

Při nalezení chybného prohození iterujeme o rozdíl správného v s aktuálním a prohazujeme zpět. □

¹Pokud jsem ho tedy pochopil správně :).

DFS

Vrcholy se stupněm ≥ 2

ZAVEDENÍ INVARIANTU

Invariant

Vrchol v je bílý $\iff A[T[v]] \leq n$.

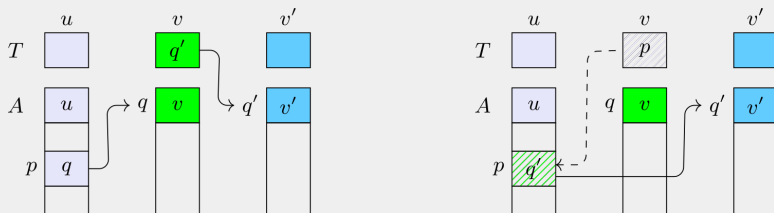
- stav vrcholů budeme udržovat přes invariant
- na začátku platí pro všechny vrcholy

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
A	5	9	7	9	9	7	12	1	17	2	12	14	3	14	4	12	17	5	14
	n	T					$2m$												

Obrázek: prohozená reprezentace

PROCHÁZENÍ PŘES OBRÁCENÉ POINTERY

- jsme ve vrcholu u a iterujeme přes jeho sousedy
- na pozici p jsme narazili na pointer q do bílého vrcholu v , jehož nejmenší soused je na pozici q'
- nastavíme $T[v] = p$ a $A[p] = q'$

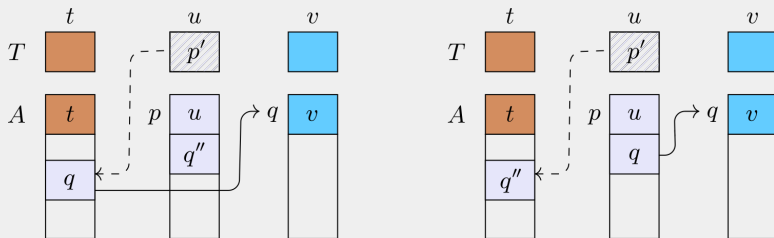

Obrázek: diagram konstrukce obráceného pointeru

- pozorování: vrchol v už není bílý

PROBLÉMY S OBRÁCENÝMI POINTERY

- na pozici p uvažujeme první hranu vrcholu u (uložená na $A[T[u]]$) směřující do v : kam nasměrovat obrácený pointer?
  - uložit do $A[p]$ – ztratíme pojem o tom, kde u začíná
  - uložit do $T[u]$ – tam už je obrácený pointer
- problém vyřešíme tím, že ho nebudeme řešit:
  - pokud by měl nastat, tak prohodíme $T[u]$ s $A[p + 1]$
  - jelikož jsou pointery setříděné, tak prohození poznáme

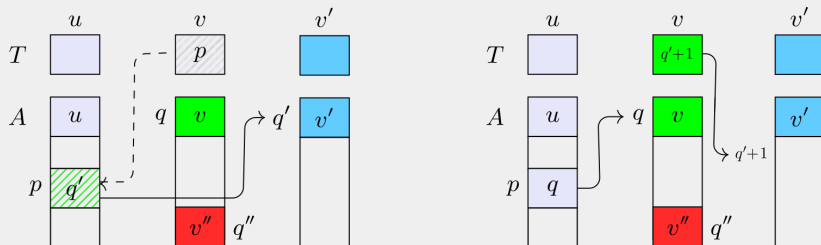

Obrázek: problémy a řešení konstrukce prohozeného pointeru

BACKTRACKOVÁNÍ

- po prozkoumání sousedů v narazíme na pozici q'' na vrchol v''
  - poznáme tak, že $A[q''] \leq n$
- iterujeme zpět do té doby, než $A[p] \leq n$

Obrázek: backtrackování

- problém: vrchol v už je zase bílý
  - fix: $q' = q' + 1$ – jelikož jsou stupně všech vrcholů ≥ 2 , tak po inkrementu q' ukazuje na nějaký pointer

DFS

Průběh algoritmu

1. Vrchol v je bílý $\iff$ není startovní a $1 \leq A[T[v]] \leq n$
2. Každý šedočerný vrchol (kromě startovního) na aktuální DFS cestě si ukládá obrácený pointer na pozici $T[v]$, která ukazuje, kde byl pointer na v původně uložen v poli sousednosti svého rodiče.
3. První pointer aktuálně neprocházeného šedočerného vrcholu v (uložený v $T[v]$), ukazuje na druhou pozici pole sousedů nějakého vrcholu.

 presentation.py

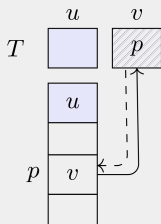
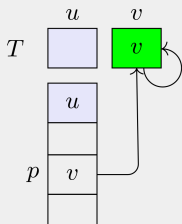
DFS

Vrcholy se stupněm 0

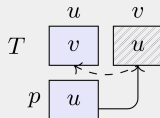
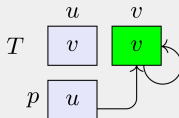
Invariant

Vrchol v je bílý $\iff A[T[v]] \leq n \vee T[v] = v$.

- chováme se normálně

- vytvoříme pointer do $T[u]$

- na rozdíl od vrcholů stupně 2 po sobě neuklízíme
  - vlastně vytváříme smyčky (bude se hodit při obnovení)

DFS

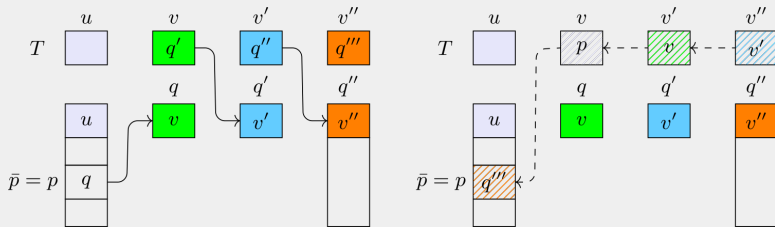
Vrcholy se stupněm 1

DOKONČENÍ INVARIANTU

Invariant

Vrchol v je bílý $\iff \underbrace{(T[v] = v)}_{\text{stupeň 0}} \vee \underbrace{T[v] > n}_{\text{stupeň 1,2}} \wedge \underbrace{A[T[v]] \leq n}_{\text{stupeň } \geq 2}$.

- z vrcholu u stupně ≥ 2 navštívíme bílý vrchol v stupně 1
- podle stupně jediného souseda v' vrcholu v se chováme různě:
  - 0) jako jsme popisovali výše
  - 1) nastavíme $T[v'] = v$ a pokračujeme
  - ≥ 2) nastavíme $A[\bar{p}] = T[v'']$ a $T[v''] = v'$

DFS

Obnovení

≥ 2) stačí nastavit $T[v] = T[v] - 1$

0) tvoří smyčku, nebo ukazuje na druhou pozici vrcholu:

- iterujeme přes pole sousednosti a hledáme $v = A[p] : v \leq n$:
  - $T[v] = p$ (smyčka, stupeň 2)
  - $T[v] \leq n \wedge T[T[v]] = p + 1$ (prohozený 1 a 2 vrchol, stupeň 2)
  - $T[v] \leq n \wedge T[T[v]] = v$ (stupeň 1)

1) postupně hledáme vrcholy v' stupně 1

- pokud ještě nebyly opraveny, obracíme prohozené pointery

BFS

1. graf získáme v setříděné reprezentaci
2. T zkomprimujeme na $\mathcal{T}$ s tím, že:
  - zachováme konstantní přístup
  - uvolníme lineární počet bitů
3. uvolněné místo použijeme na datovou strukturu pro ukládání stavů vrcholů
4. provedeme BFS
5. $\mathcal{T}$ dekomprimujeme na T , čímž obnovíme původní stav

- zobecnění struktury choice dictionary
- udržuje $S_0, \dots, S_{c-1}$ podmnožin $\{1, \dots, n\}$, kde:

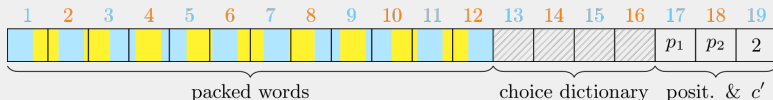
$$\bigcap_{i=0}^{c-1} S_i = \emptyset \qquad \bigcup_{i=0}^{c-1} S_i = \{1, \dots, n\}$$

- vyžaduje řádově nc bitů paměti

operace	význam	složitost
<code>setColor(v, c)</code>	nastaví barvu v na c	$\mathcal{O}(1)$
<code>getColor(v)</code>	získá barvu v	$\mathcal{O}(1)$
<code>choice(c)</code>	získá libovolný v s barvu c	$\mathcal{O}(1)$

Tabulka: podporované operace CCD

- potřebujeme uvolnit nc bitů
- najdeme pozice, kde se mění $c + 1$ MSbitů ve slovech z T
  - díky setříděnosti jich bude právě 2^{c-1}
  - každé slovo o tolik bitů zkrátíme
  - zapamatujeme si pozice změn v T
- dohromady $nw - n(w - (c + 1)) = n(c + 1) = nc + n$
  - omezení: $n \geq 2^{c-1}w$, abychom mohli uložit pozice

Obrázek: komprimovaná reprezentace T

1. bitovými operacemi získáme $w - (c + 1)$ LSbitů slova
  - i -té slovo v $\mathcal{T}$ začíná na pozici $(w - (c + 1))(i - 1)$
2. procházíme postupně 2^{c-1} pozic, podle kterých zrekonstruujeme $c + 1$ MSbitů

PRŮBĚH BFS

```
1  D = ColorChoiceDictionary(WHITE, LIGHT, DARK, BLACK)
2  D.setColor(start, LIGHT)
3
4  while choice(LIGHT) is not None:
5      while choice(LIGHT) is not None:
6          v = D.choice(LIGHT)  # pop node
7
8          # open all white neighbours
9          for i in range( $\mathcal{T}[v]$ ,  $\mathcal{T}[v+1]$ ):
10             if D.getColor( $A[i]$ ) is WHITE:
11                 D.setColor( $A[i]$ , DARK)
12
13             D.setColor(v, BLACK)  # close the node
14
15     LIGHT, DARK = DARK, LIGHT  # next round
```


DÍKY ZA POZORNOST!

ZDROJE A DODATEČNÉ MATERIÁLY

- TORBEN HAGERUP.
Small uncolored and colored choice dictionaries.
CoRR, abs/1809.07661, 2018.
- FRANK KAMMER AND ANDREJ SAJENKO.
Linear-time in-place DFS and BFS in the restore model.
CoRR, abs/1803.04282, 2018.
- FRANK KAMMER AND ANDREJ SAJENKO.
Space efficient (graph) algorithms.
<https://github.com/thm-mni-ii/sea>, 2018.
- TOMÁŠ SLÁMA.
Zdrojový kód k prezentaci.
<https://github.com/xiaoxiae/inline-bfs-dfs-presentation>.